

**Dlui Dmitrii PARFENTIEV,
Director general al Companiei Naționale de Asigurări în Medicină**

**Copie:
Dnei Stela GRIGORAȘ,
Ministru al sănătății, muncii și protecției sociale**

**Dnei Lilia PALII,
Secretar general al Guvernului**

**Dnei Valentina BULIGA,
Președinte Comisia parlamentară protecție socială, sănătate și familie**

Stimate domnule director general,

Centrul pentru Politici și Analize în Sănătate (Centrul PAS) a examinat proiectului Hotărârii de Guvern cu privire la modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr.1636 din 18.12.2002¹ și prezintă opinia sa la amendamentul propus la subpct. 3.2 din Contractul-tip de acordare a asistenței medicale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1636 din 18.12.2002.

În Nota informativă la proiect, autorul nu a argumentat în nici un fel amendamentul propus la subpct. 3.2. al pct. 3 din Contractul-tip de acordare a asistenței medicale. Din conținutul prevederilor proiectului de decizie, înțelegem că intenția autorului a fost de a asigura transparența în raporturile contractelor dintre Compania Națională de Asigurări în Medicină (CNAM) și prestatorii de servicii medicale din fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală (FAOAM).

La prima vedere, includerea acestei obligații ar fi o soluție pentru asigurarea transparenței activității CNAM în partea ce vizează contractarea prestatorilor de servicii medicale și distribuirea și utilizarea FAOAM de către aceștia. Totuși, informațiile care se propun a fi publicate nu asigură transparența modului de selectare a prestatorilor acestor servicii, nu asigură transparența aspectului financiar al raporturilor dintre acești subiecți.

Ar putea fi invocat argumentul că expresia „și alte informații relevante necesare persoanelor asigurate” ar permite/cuprinde și partea de mijloace din FAOAM acordate pentru prestatorului respectiv pentru serviciile ce urmează să le presteze. Cu toate acestea, cuvintele „necesare persoanelor asigurate” nu justifică transparența financiară a acestor raporturi contractuale, or, în orice moment poate fi adus argumentul că interesul persoanei asigurate rezidă în quantumul serviciilor prestate din FAOAM, dar nu, nemijlocit în volumul resurselor financiare acordate pentru aceste servicii sau modul în care aceste resurse ar fi fost repartizate și cheltuite.

Prin urmare, putem constata sigur că, amendamentul propus nu asigură transparența financiară a relațiilor contractuale dintre CNAM și prestatorii de servicii medicale contractați.

---

¹ <http://particip.gov.md/proiectview.php?l=ro&idd=4541>

În cazul în care autorul amendamentelor a intenționat asigurarea transparenței și în partea ce se referă la modul de repartizare și utilizare a resurselor financiare din FAOAM, ar fi putut opta pentru publicarea întregului contract încheiat între CNAM și prestatorul de servicii medicale contractat.

O practică similară a fost deja instituită de Parlamentul Republicii Moldova pentru raporturile ce vizează *accesul pe proprietatea publică sau privată în vederea construirii (instalării), întreținerii, demontării, înlocuirii, transferului sau rețehnologizării rețelelor publice de comunicații electronice ori a elementelor de infrastructură*. În acest caz, la art. 14 din Legea nr. 28 din 10 martie 2016 privind accesul pe proprietăți și utilizarea partajată a infrastructurii asociate rețelelor publice de comunicații electronice, este statuat că *„(1) Titularii dreptului de acces, instituit în condițiile art. 5 sau art. 6², cu excepția cazului prevăzut la art. 10 alin. (6), își pot exercita acest drept numai după încheierea unui contract cu titularul dreptului de proprietate sau de administrare asupra imobilului respectiv împuternicit în mod corespunzător sau, în cazul imobilelor proprietate publică, cu titularul dreptului de administrare, iar în cazul prevăzut la art. 6 alin. (2), cu gestionarul (administratorul) imobilului, **contract prin care se stabilesc condițiile de exercitare a acestui drept**”*.

În alin. (5) al art. 14 din aceeași lege se indică că:

„(5) Contractul încheiat în condițiile prezentului articol trebuie să prevadă cel puțin:

- a) zonele sau proprietățile în/pe care este permis accesul, metodele de lucru ce urmează a fi utilizate și condițiile reale, inclusiv termenul, în care titularul dreptului de acces poate realiza lucrări de construcție (instalare), întreținere, demontare, înlocuire, transfer sau rețehnologizare a rețelelor publice de comunicații electronice ori a elementelor de infrastructură asociată, inclusiv lucrări de intervenție sau reparații cu caracter de urgență;*
- b) condițiile în care proprietarul sau administratorul imobilului poate efectua lucrări ce ar afecta accesul la rețelele publice de comunicații electronice sau la elementele de infrastructură necesare susținerii acestora ori ar putea afecta buna lor întreținere și funcționare sau care ar necesita transferul acestora;*
- c) modalitățile și termenele de informare între părți cu privire la realizarea unor lucrări pe imobilul proprietate publică sau privată pentru care se exercită dreptul de acces;*
- d) tariful datorat pentru exercitarea dreptului de acces, dacă acest tarif este aplicabil.”*

Iar la alin. (8) al aceluiași articol se reglementează în calitate de obligație - *„(8) În termen de 15 zile lucrătoare de la data încheierii contractului privind accesul pe proprietatea publică, titularul dreptului de administrare sau concesionarul, sau locatarul ori titularul unui alt drept de folosință are obligația:*

- a) de a publica acest contract pe pagina sa web oficială, dacă aceasta există;”*

Analizând reglementările de mai sus, observăm că în aceste cazuri există elemente similare raporturilor dintre CNAM și prestatorii de servicii medicale, și anume:

- 1) sunt raporturi contractuale;
- 2) obiect al raporturilor îl poate constitui atât proprietatea publică, cât și proprietatea privată, respectiv vorbim despre proprietari – autorități publice centrale și locale, cât și proprietari-privati;
- 3) suntem în prezența unor prestatori de servicii publice (din fonduri publice).

---

² Aceste articole reglementează dreptul de acces al furnizorilor de rețele publice de comunicații electronice pe proprietăți publice (art. 5) și private (6).

Astfel, publicarea întregului contract (cu toate anexele) încheiat între CNAM și prestatorii de servicii medicale, în cadrul asigurării obligatorii de asistență medicală, nu ar reprezenta o încălcare a secretului comercial. Mai mult ca atât, aceste contracte vizează servicii publice și banii publici acordați pentru acestea, iar bugetul public și modul de executare a acestuia reprezintă informații publice, reieșind din Legea nr. 181 din 25 iulie 2014 finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale.

Prin urmare, analizând prin prisma cadrului normativ național, obligația de asigurare a transparenței raporturilor contractuale dintre CNAM și prestatorii de servicii medicale din FAOAM ar fi binevenit să fie plasată într-o lege. Reglementarea prin lege a unui anume obiect asigură previzibilitate, siguranță și manifestă cu claritate intenția statului de a asigura un anumit regim pentru acesta. Astfel, prin natura sa, amendamentul este mai mult o obligație a CNAM și trebuie să se regăsească fie în art. 7, fie în art. 12 alin. (3) din Legea nr. 1585 din 27 februarie 1998. O eventuală obligare a prestatorului de servicii medicale de a publica contractul încheiat cu CNAM, fără a o pune și în sarcina ultimei, ar reprezenta un dezechilibru între statutul și atribuțiile acestor două părți contractante.

Menționăm că Guvernul poate să aprobe acte normative în limita în care aceasta îi este permis de lege – art. 102 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova. În cazul Hotărârii Guvernului nr. 1636 din 18 decembrie 2002, aprobarea ei are ca temei norma de la art. 7 alin. (2) din Legea nr. 1585 din 27 februarie 1998 - „(2) Modelul contractului-tip de acordare a asistenței medicale (de prestare a serviciilor medicale) în cadrul asigurării obligatorii de asistență medicală se aprobă de Guvern”. Clauzele contractului trebuie să reiasă din prevederile legii și din actele normative subordonate, care, la rândul lor, pot să reglementeze atât cât permite legea. În cazul dat, legea nu conține o normă expresă cu privire la caracterul public sau secret al contractului-tip. În lipsa unei argumentări în Nota informativă la proiect, putem doar presupune că, decizia de a publica datele respective din contract a reieșit din caracterul public al FAOAM, al rapoartelor de administrare a fondurilor pe care le administrează, a prestatorilor care sunt contractați pentru asistență medicală prevăzută în Programul unic al asigurării obligatorii de asistență medicală.

În același timp, inițiativa legislativă nr.240 din 20.07.2017³ vine cu amendamente la Legea nr. 1585 din 27 februarie 1998, care să asigure transparența FAOAM atât de către CNAM, cât și de către prestatorii de servicii publici și privați, care au încheiat contract cu aceasta. Menționăm că inițiativa legislativă numită supra a fost susținută unanim de membrii Comisiei parlamentare protecție socială, sănătate și familie și a fost propusă plenului Parlamentului pentru aprobare în primă lectură.⁴ În cazul în care inițiativa legislativă va fi aprobată, la momentul intrării ei în vigoare, Guvernul va trebui să-și conformeze actele sale normative acestor noi prevederi.

---

³ <http://www.parlament.md/ProcesulLegislativ/Proiectedeactelegislative/tabid/61/LegislativId/3852/language/ro-RO/Default.aspx>

⁴ Raport nr.207 din 17 octombrie 2017 asupra proiectului de lege nr.240 din 20.07.2017 pentru completarea Legii nr.1585-XIII din 27 februarie 1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală

Totodată, o soluție de reglementare pentru a îmbunătăți transparența financiară, fără a interveni la actele normative primare, în condițiile în care CNAM și MSMPS își doresc să asigure transparența financiară a instituțiilor medico-sanitare publice ar fi următoarea: Completarea Ordinului nr. 396/209 din 27.05.2015⁵ cu norme privind obligativitatea publicării *Dărilor de seamă despre îndeplinirea devizului de venituri și cheltuieli (business-plan) din mijloacele FAOAM conform formularului 1-16/d, aprobat prin Ordinul Ministerului Sănătății și CNAM nr.205/94-A din 19 martie 2015*, de către instituțiile medico-sanitare publice încadrate în sistemul asigurării obligatorii de asistență medicală. Menționăm că toate instituțiile medico-sanitare publice, cu excepția unora din mediul rural, dispun de pagini oficiale web prin intermediul cărora pot publica rapoartele financiare. Pentru instituțiile medico-sanitare publice ce nu dispun de pagini oficiale web pot fi identificate soluții care să asigure publicarea rapoartelor financiare și Centrul PAS le poate oferi.

Cu respect,

**Stela Bivol,
Director**

---

⁵ "Privind aprobarea Normelor metodologice cu privire la formarea devizului de venituri și cheltuieli (business-plan) și gestionarea surselor financiare provenite din fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală de către instituțiile medico-sanitare publice încadrate în sistemul asigurării obligatorii de asistență medicală"